

Besluitvormingsnotitie

Discussiepunten uit inspraakronde herziening On the way to PlanetProof – PP5

Samenvatting van zaken uit consultatieproces (incl. hoorzitting) voor besluitvorming door het college van deskundigen

Inhoud

Besluitvormingsnotitie	1
Bonus/malus	1
Energie en klimaat	2
Gewasbescherming	4
Biodiversiteit	9
Bodemkwaliteit	11
Bemesting	11
Water	12

Bonus/malus

- ❖ TTW en diverse insprekers adviseren om niet zoveel keuzemaatregelen te schrappen en vragen zich af of er wel voldoende bonuspunten behaald kunnen worden om de maluspunten te compenseren en het vereiste aantal bonuspunten (bonusverschot) te halen.

Reactie SMK

- Er worden diverse maatregelen verwijderd, maar daarmee raakt het bonus/malussysteem meer in balans (voorheen groot bonusoverschot)

Advies SMK

- ✓ In vergadering van december, wanneer alle voorstellen bekend zijn, wordt de haalbaarheid van bonus/malus en bonusoverschot besproken aan de hand van een doorrekening van de consequenties voor de diverse teeltsystemen.

Energie en klimaat

- ❖ **(Eis 1.1-1.2)** Er wordt bezwaar gemaakt tegen de voorgestelde verplichting van registratie van energieverbruik en berekening van broeikasgasemissie voor de open teelten. Genoemde redenen zijn (1) verzwaring van administratieve lasten en (2) er is geen eis of doel aan verbonden. Daarnaast is er de vraag of de rekenmodule in andere talen dan Nederlands beschikbaar is.

Reactie SMK

- Gezien het maatschappelijke belang van broeikasgasemissies en klimaatverandering is het voor een duurzaamheidskeurmerk onlogisch om hier voor een deel van de keurmerkhouders geen aandacht aan te besteden.
- Hoeveelheid werk: elektriciteitsleveranciers geven jaarfacturen, andere leveranciers niet. Het gaat in de praktijk om optellingen van dieselacturen van een beperkt aantal leveranciers en eventueel eigen stroomproductie.
- Eis of doel: er kan vanwege grote complexiteit geen werkbare norm aan worden verbonden.
- Er kan een keuzemaatregel worden toegevoegd voor een plan voor energiebesparing en emissiebeperking. De registratie en emissieberekeningen zullen de basis hiervan zijn, met weinig extra werk kunnen dan bonuspunten worden behaald.
- De rekenmodule voor broeikasgasemissie is nu al beschikbaar in alle werktalen van On the way to PlanetProof: Nederlands, Engels, Duits, Spaans.

Advies SMK

- ✓ Behoud de eis voor registratie en emissieberekeningen, en voeg de keuzemaatregel voor een besparingsplan toe.

- ❖ **(Eis 1.4)** Er wordt bezwaar gemaakt tegen de verplichting van groene stroom voor open teelten. Redenen: (1) het zorgt voor een kostenverhoging op een moment dat het met sterke kostenstijgingen (energie, kunstmest, personeel, algemeen inflatie) al moeilijk is; (2) in plattelandsgebieden is er vaak sprake van beperkte netcapaciteit, waardoor uitbreiding van eigen PV-installaties en netlevering niet mogelijk is – dus moet groene stroom worden ingekocht; en (3) er is geen mogelijkheid om meer-kosten uit de markt terug te halen. De deeleis dat het percentage duurzame stroom in een volgend jaar niet meer lager mag zijn vormt een probleem, wanneer de duurzame stroom zelf opgewekt is met zon of wind, omdat dit buiten eigen macht in een volgend jaar lager kan zijn. Spaanse telers menen dat groene stroom niet op alle locaties beschikbaar zou zijn.

Reactie SMK

- Problemen met netcapaciteit voor teruglevering in het landelijk gebied zijn een feit.
- De aankoop van groene stroom kan los staan van de leveringscontracten, omdat de handel in Garanties van Oorsprong (GvO) is ontkoppeld van de elektriciteitshandel. Er hoeven dus geen leveringscontracten te worden opgebroken.

- Via de handel in GvO's is levering van groene stroom op alle locaties met een netaansluiting mogelijk.
- De verplichting is er al voor teeltcellen. Invoering van de eis schakelt deze sectoren dan gelijk.
- De deeleis dat het percentage groene stroom niet lager mag zijn dan in een vorig jaar dient o.a. om geen uitwijkmogelijkheid te creëren voor cellenteelten, waar groene stroom al verplicht was.
- Groene stroom zorgt voor meerkosten vanwege de aankoop van GvOs. Prijzen variëren per herkomst, bv. Nederlandse zon en wind resp. €4,15 en € 4,20 per MWh en EU zon en wind resp. €2,10 en €2,30 per MWh volgens [Wise NL](#).
- De GvO-prijzen worden door marktontwikkelingen bepaald en zijn dit jaar flink gestegen (oorlog in Oekraïne); een benchmark laat zien (21-10-2022) dat de GvO-prijzen van zonnestroom in de laatste 6 maanden gestegen zijn van € 1,83 naar meer dan € 5 per MWh (dus meer dan 0,5 €cent per kWh; [Greenfact](#)).
- De maatregel heeft effect op bedrijven met eigen bewaring en koeling van producten (voorbeeld aardappel tot 3 MWh/ha * 5 €/MWh = 15 €/ha; fruitbewaring tot 11 MWh/ha = 55 €/ha).
- Het college kan een keuze maken tussen de volgende opties:
 - Groene stroom niet verplichten voor de open teelten.
 - De datum van 100% realisatie aanpassen – in het voorstel is dat 2025, dat eindjaar kan worden aangepast.
 - Het percentage groene stroom kan afhankelijk gemaakt worden van het aandeel in het bedrijfsareaal van On the way to PlanetProof productie (dat is dan een gelijksoortige eis als onder het Chain of Custody schema voor verwerkers).
 - *Vrijheid geven hoeveel per jaar moet worden vergoend, mits in 2025 alles groen is. Dat haalt de druk van de ketel zonder de ambitie te verminderen.*

Advies SMK

- ✓ Het college besluit over bovengenoemde opties; voorkeursoptie is de laatste – (cursief gemaakt) eventueel voor het aandeel On the way to PlanetProof in het bedrijfsareaal.
 - ✓ De deeleis dat het percentage duurzame stroom in een volgend jaar niet lager mag zijn alleen handhaven voor cellenteelt.
 - ✓ Er moet informatie worden verstrekt hoe GvO's voor groene stroom kunnen worden aangekocht; er is nog teveel onbekendheid met deze markt.
-

- ❖ **(Keuzemaatregelen 1.9-1.24)** Vervallen van 14 keuzemaatregelen.

Reactie SMK

- Dit kost gemiddeld 2 punten voor open teelten en 1 voor teeltcellen – waarvan spaaraftakas (79% toepassing in open teelten) en LED-belichting (45%) het meest worden toegepast. Voor een klein deel van de certificaathouders open teelt – substraat (4%) en teeltcellen (2%) meer uitdaging om voldoende punten te behalen (klein percentage van de twee kleinste deelgroepen van certificaathouders). De overige maatregelen worden zeer weinig toegepast.

Advies SMK

- ✓ Maatregelen laten vervallen. Dit geeft een focus in het schema op energiebesparing en emissiebeperking met veel ondernemersvrijheid.

Gewasbescherming

- ❖ **Eis 2.3, Bijlage 2C. Bromuconazool op lijst I laten staan** Op advies van adviseurs was voorgesteld om de actieve stof bromuconazool van lijst I naar lijst II te verplaatsen vanwege het wegvallen van een aantal alternatieve fungicide. Echter bleek later dat bromuconazool alleen wordt toegepast in granen. De enige On the way to PlanetProof gecertificeerde graansoort is (brouw)gerst en in deze teelt blijkt bromuconazool misbaar.

Advies SMK

- ✓ Bromuconazool op lijst I laten staan

- ❖ **Eis 2.3, Bijlage 2C. Bezwaar tegen plaatsing van Penconazool op lijst I.** Voorgesteld was om Penconazool op lijst I te plaatsen, maar uit reacties blijkt deze stof nodig te zijn in diverse teelten, waaronder de perenteelt en sierteelt.

Reactie SMK

Advies SMK

- Nader uitzoeken of de actieve stof onmisbaar is in diverse teelten.

- ❖ **Eis 2.3, Bijlage 2C. Bezwaar tegen plaatsing van aluminiumfosfide op lijst I.** Er is ingebracht dat een verbod op aluminiumfosfide niet haalbaar is, aangezien dit middel onmisbaar is voor de bestrijding van mollen en woelmuizen binnen de open teelt / fruitteelt.

Reactie SMK

- Bezwaar komt met name uit de fruitteelt

Advies SMK

- Nagaan of de bestrijding van mollen en woelmuizen niet kan worden uitgevoerd met klemmen

❖ **Eis 2.3, Bijlage 2C. Bezwaar tegen plaatsing van waterstoffluoride en formaldehyde op lijst I.** Actieve stof Formaldehyde en waterstoffluoride zijn biociden die onmisbaar zijn indien een teelt te maken heeft met bovenmatige virus, schimmel en / of bacterie druk. Door deze stof op lijst 1 te plaatsen is er voor deze bedrijven geen handelingsperspectief meer. Kortom maak een uitzondering mogelijk.

Reactie SMK

- Uit monitoringsgegevens blijkt dat er afgelopen jaren geen gebruik is gemaakt van deze middelen, ondanks de vele ziekteproblemen in de vruchtgroenteteelten
- Het betreft zeer giftige stoffen voor de humane gezondheid
- Uit navraag bleek dat er alternatieven beschikbaar zijn voor reiniging, ook bij uitbraak van quarantaine organismen zoals ToBRFV

Advies SMK

- ✓ Nadere informatie verzamelen over (on)misbaarheid

Eis 2.3, Bijlage 2C. Ingekomen bezwaren tegen consequenties risicostoffen vanwege VEWIN lijst:

- ❖ Stoffen die doordat ze op de **VEWIN lijst** staan worden beoordeeld als risicostof zouden een **onthefing moeten krijgen voor gesloten teeltsystemen**.
- ❖ Normoverschrijdingen kunnen specifiek zijn maar worden nu generiek toegepast door SMK door de **VEWIN lijst** te koppelen aan maluspunten van lijst 2.
- ❖ De werkzame stof **flonicamid** is in het nieuwe voorstel voor het certificeringsschema On the way to planetproof op lijst II geplaatst. Flonicamid wordt toegepast in de glastuinbouw, maar komt volgens de bestrijdingsmiddelenatlas niet normoverschrijdend voor in het oppervlaktewater van glastuinbouwgebieden.
- ❖ Een maluspunt bij gebruik **Pyrimethanil**. Als het argument is dat het op de Vewin-lijst staat is het ook goed om te weten dat elke a.i. die maar ergens een keer te hoog wordt gevonden voor 5 jaar op die lijst terecht komt zonder risico assessment. Het is daarom raadzaam eerst bij de Vewin naar de achtergronden te informeren. Pyrimethanil wordt zelden boven de norm teruggevonden in het oppervlaktewater. Het is derhalve niet nodig een maluspunt te rekenen bij gebruik.

Reactie SMK

- Veel bezwaren tegen gebruik van Vewin-lijst voor bepaling van risicostoffen.
- Gesloten teeltsystemen zijn niet daadwerkelijk volledig gesloten, blijkt uit waterkwaliteitsmetingen in glastuinbouwgebieden.
- De bezwaren dat het terugvinden van een stof in een bepaalde regio niet zou moeten leiden tot een generieke consequentie (maluspunt of verbod) voor alle regio's kan ook toegepast worden op het dit jaar nieuwe gebruik van de Bestrijdingsmiddelenatlas.

Advies SMK

- ✓ Nadere afweging nodig over gebruik van VEWIN lijst

Eis 2.9. Maximale breedte zwartstrook (vanaf 2025). Het maximaliseren van de breedte van de **zwartstrook** is praktisch niet haalbaar vanwege diverse soorten teeltsystemen (bedden, dubbele rijen etc.) en de toenemende mechanische mogelijkheden voor onkruidbestrijding in de zwartstrook, waarbij de machines uitgaan van een grotere breedte dan 1 m.

Reactie SMK

- De veelheid aan reacties en argumenten geeft voldoende onderbouwing om de breedte van de zwartstrook niet te beperken
- Beperking op toepassing glyfosaat leidt tot beperkte inzet van herbiciden in zwartstrook

Advies SMK

- ✓ Geen maximale breedte stellen aan zwartstrook in 2025.

-
- ❖ **Eis 2.10 (Actieve stofnorm)** De norm is verlaagd voor tomaat, aubergine, paprika, pepers en kers. Telers vinden de verlaging ongewenst, omdat dit een risico oplevert dat bedrijven bij tegenslag (chemisch ingrijpen noodzakelijk voor beheersing van ongewenst organisme) snel boven de norm uit zullen komen. De mogelijkheden om in te grijpen bij aantasting door ongewenst organisme zijn beperkt. Als nadelen van een krappere actieve stofnorm worden genoemd: (1) vaste leveranciersrelaties kunnen worden verstoord, dat vindt men ongewenst; (2) mogelijk storend voor het resistentiemanagement onder de IPM-strategie, door de druk om middelen te kiezen met lage bijdrage aan het totaal actieve stof.
 - ❖ De aanpassingen voor de overige teelten (blauwe en rode bes, braam, framboos, pruim) vormen geen probleem.

Reactie SMK

- De historische gegevens over actieve stofgebruik van de gewassen tomaat, aubergine, paprika, pepers en kers (open teelt) laten zien dat er incidenteel een enkel bedrijf hoog in actieve stofgebruik ligt, dicht onder de oude norm.
- Een verlaging van de actieve stofnorm voor de bedekte teelt substraatgewassen zal het aantal bonuspunten op 2.30 (lager actieve stofgebruik dan de norm) verminderen. Dat bemoeilijkt mogelijk de haalbaarheid van het schema en de noodzaak daartoe is niet onderbouwd.

Advies SMK

- ✓ Actieve stofnorm voor tomaat, aubergine, paprika, pepers en kers niet verlagen ten opzichte van PP4.
-

- ❖ **Eis 2.10** Kaliumfosfonaat meetellen in berekeningen van actieve stof gebruik, leidt waarschijnlijk tot inzet van schadelijkere chemische middelen en de actieve stofnorm van appel, peer en citrus zal te krap zijn.

Reactie SMK

- Er wordt nader onderzoek gedaan om de antwoord op de volgende vragen te geven:
 - Kan voldoende onderbouwd worden dat kaliumfosfonaten bevoorrecht moeten worden als milieuvriendelijker middel ten opzichte van andere gewas-beschermingsmiddelen?
 - Wat betekent het meerekenen van kaliumfosfonaten voor de hoeveelheid gebruikte kg actieve stof en de haalbaarheid van de huidige actieve stof-normen voor appel, peer en citrus?

Advies SMK

Nog in behandeling

- ❖ **Eis 2.11** verlaging Glyfosaatnorm. De norm voor **glyfosaat** wordt teruggebracht naar de onderkant van het gebruik (van 1,5 kg/ha naar 1,25 kg/ha) . Dat is niet te doen. Maar wat is de onderbouwing van dit voorstel? Een lager plafond in het gebruik van glyfosaat betekent een hogere inzet van middelen die meer milieubelastend zijn.

Reactie SMK

- Verlaging lijkt mogelijk op basis van monitoringsgegevens

Advies SMK

- ✓ Nader vaststellen of verlaging geen nadelige consequenties heeft voor productie of milieu.
-

- ❖ **Eis 2.20 (beloning niet-chemische bestrijding)** Het voorstel om de verplicht toe te passen biologische bestrijders niet meer met bonuspunten te belonen, stuit op weerstand. Enerzijds zijn er reacties van onbegrip dat zo'n belangrijk onderdeel van IPM niet meer beloond wordt en anderzijds ontstaat een situatie dat keurmerk-houders die steeds aan de eisen voldeden niet meer gaan voldoen, zonder veranderingen in de bedrijfsvoering. Bij vruchtgroenten waar 3 biologische bestrijders verplicht zijn, zullen 9 bonuspunten verdwijnen, die onvoldoende op een andere manier kunnen worden gecompenseerd. Dat effect is ongewenst.

Reactie SMK

- Door bij sierteelt en fruitteelt onder glas 1 en bij glasgroenten en open fruitteelt 3 biologische bestrijders niet meer te belonen, heeft 9% van de bedekte substraat-bedrijven te weinig bonuspunten om de eerste 15 maluspunten te compenseren en dit is zelfs 14% wanneer alle maluspunten onder thema's 2-3-4 moeten worden gecompenseerd (huidige voorstel).

- Substraatteelten (die bij On the way to PlanetProof in meerderheid bedekt zijn) hebben, anders dan de open grondgebonden teelten, geen mogelijkheid om bonuspunten voor maluscompensatie te behalen onder bodemkwaliteit en beperkt onder biodiversiteit.

Advies SMK

- ✓ Behoud de bonus ook voor de verplichte biologische bestrijders (voorgestelde wijziging in 2.20 niet doorvoeren).
- ✓ Voeg enkele keuzemaatregelen toe die toepasbaar zijn/liken bij bedekte (substraat)teelten (voorstel, in ontwikkeling: *mass trapping*; UV-licht voor schimmelbestrijding; vroege introductie bestrijderspopulatie = *standing army*). In een volgende herziening bekijken of dat voldoende perspectief biedt om de verplichte maatregelen niet meer te belonen.

-
- ❖ **Eis 2.28 – Toepassing van groene middelen.** Telers geven aan dat het niet meer belonen van toepassing van groene middelen zorgt voor (1) minder bonuspunten, vooral gewenst bij bedekte teelten; (2) minder stimulans voor toepassing van groene middelen, waardoor mogelijk meer chemie zal worden toegepast.

Reactie SMK

- Toepassing van groene middelen heeft een toepassing tot 69% bij de bedekte teelten met gemiddeld 2,4 resp. 2,0 extra bonuspunten (grondgebonden resp. bedekt).
- Het vervallen van deze maatregel heeft bij 4% resp. 6% van de bedekte teelt – grondgebonden resp. substraat tot gevolg dat de maluspunten niet kunnen worden gecompenseerd.

Advies SMK

- ✓ Behoud van eis 2.28. Dit vermindert het probleem van te weinig beschikbare keuzemaatregelen voor bedekte teelten en geeft een positief signaal voor inzet van groene middelen.

Biodiversiteit

- ❖ **Eis 3.2, 3.3: doel van 5% van bedrijfsareaal voor biodiversiteit.** Het doel van 5% is veel te hoog voor Nederlandse grondprijzen, die vaak richting € 100.000 per ha gaan en soms (Flevoland) tot € 140.000 per ha. Voor GLB zou een uitzondering voor fruitteelt gemaakt worden, met het argument dat een teeltduur van 10-15 jaar geen snelle aanpassing mogelijk maakt.
- ❖ **Eis 3.2, 3.4: bedrijfsnatuurplan met overzichtskaart.** Het verplichte bedrijfsnatuurplan vinden velen ongewenst met als argumenten (1) het is een verzwarend van administratieve lasten, er staat geen vergoeding tegenover (2) dat kan een boer/tuinder zelf ook, er is geen deskundige voor nodig (3) het heeft geen nut.

Reactie SMK

- Landschapsbeheer en vooral biodiversiteitsontwikkeling is een relatief nieuw onderdeel van de bedrijfsvoering dat geen vanzelfsprekende plek heeft. Gezien de bezwaren lijkt er echter behoefte aan een meer geleidelijke invoering. Bovendien is er op dit moment nog veel onzekerheid over de consequenties van het nieuwe GLB en de mogelijke overlap met de On the way to PlanetProof eisen. Een pilotproject kan de gewenste ontwikkeling ondersteunen door inzicht te geven in de meerwaarde en de kosten, alvorens de eis daadwerkelijk in te voeren.

M.b.t. het doel van 5%:

- De berekeningsmethode voor het areaal voor biodiversiteit is nog niet uitgewerkt, dat geeft onrust en onzekerheid.
- Het is een nieuwe eis met grote impact, dat geeft ook onrust. Er is onwennigheid.
- Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de EU eist voor de basisregeling 4% van het bedrijfsareaal voor niet-productieve functies in 2024 (=biodiversiteit).
- Andere duurzaamheidskeurmerken: LEAF Marque hanteert de keuzemaatregel 10% van *farm area* als *habitat area*; Bio Suisse stelt een doel van 7%.
- EU hanteert een doel van 10% in 2030.

M.b.t. het bedrijfsnatuurplan:

- Planvorming is een onderdeel bij elk thema onder On the way to PlanetProof en een normaal onderdeel van doelgerichte bedrijfsvoering
- De inbreng van een deskundige is gewenst, omdat boer en tuinder vanuit andere belangen naar deze ontwikkeling kijkt en deskundige kennis de infrastructuur voor biodiversiteit kan versterken en aanwezige kansen en knelpunten beter kan identificeren.
- Voor hoog-risico landen op het thema water volgens SIFAV is een dergelijke overzichtskaart (3.4) al verplicht onder het huidige schema On the way to PlanetProof (was eis 6.1B).
- LEAF Marque eist een *Landscape and Nature Conservation and Enhancement Plan* waar de kaart een onderdeel van vormt.
- GlobalG.A.P. (FV-Smart 21.03; FV-Smart 22.01.03) eist hetzelfde soort informatie waarbij de kaart een optie is om de informatie aan te bieden; geen verplichting.

Advies SMK

- ✓ Startdatum van eis 3.2 (bedrijfsnatuurplan) verplaatsen naar 1 juli 2024 (of 1 januari 2025)

- ✓ Tot die tijd een keuzemaatregel voor het opstellen van een bedrijfsnatuurplan die 4 bonuspunten oplevert.
- ✓ 5% doel in het schema wel benoemen bij de doelen; niet bij de eis, omdat er nog niet op wordt beoordeeld.
- ✓ Overzichtskaart (3.4) benoemen als basis van bedrijfsnatuurplan en wel nu als eis opnemen; ingangsdatum 1 januari 2024, zodat men tijd heeft om dit op te stellen.
- ✓ In 2023 een pilot project doen, waarin bedrijfsnatuurplannen in verschillende contexten worden gemaakt, de format en berekeningsmethode wordt ontwikkeld en kosten en overige consequenties in beeld worden gebracht. Aangeven dat in rekenmethode bermen, sloten, erfbepanting etc. ook een onderdeel vormen van het areaal voor biodiversiteit.
- ✓ In 2023: publiciteit en events die nut, noodzaak en plezier van investeren in biodiversiteit en landschap onderstrepen
- ✓ Tevens koppelen aan deelname PPS Boeren met Biodiversiteit
- ✓ Te verifiëren bij CI: kan dezelfde kaart voldoen aan de eisen voor LEAF, GlobalG.A.P. en PlanetProof?

-
- ❖ **(Eis 3.2 en 3.3)** Is het realistisch om deze doelen en eisen te stellen voor open teelt op substraat? Het gaat dan om containervelden, boomkwekerijen etc. waar weinig ruimte beschikbaar is en met hogere grondprijzen.

Reactie SMK

- Lijkt niet handig. Functieconversie is niet altijd eenvoudig realiseerbaar en in veel situaties is nauwelijks extra ruimte beschikbaar.

Advies SMK

- ✓ De eisen 3.2 en 3.3 alleen stellen aan open grondgebonden teelten. De overzichtskaart (3.4) wel eisen, vanwege relatie van bedrijfsvoering met oppervlaktewater en natuurelementen in de nabijheid van het bedrijf.

-
- ❖ **(Algemeen m.b.t. 3. Biodiversiteit)** Onder het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) is in Nederland een set maatregelen gedefinieerd die bedrijven uit moeten voeren om via ecoregelingen in aanmerking voor vergoedingen te komen. PlanetProof zou vrijstellingen kunnen verlenen wanneer bedrijven aan een bepaald niveau (brons – zilver – goud) van GLB voldoen.

Reactie SMK

- Er is al een poging gedaan om genoemde maatregelen op elkaar te laten lijken.
- De laatste aanpassingen in GLB zijn begin oktober nog gedaan.
- De GLB-maatregelen zijn niet identiek voor alle Europese landen. Het zou dan per land moeten worden aangepast.
- GLB-maatregelen zijn complex, door verwijzingen naar en samenhang met andere regelingen.

Advies SMK

- ✓ Niet het schema afhankelijk maken van een andere regeling.
- ✓ In 2023 proberen om stakeholders te bewegen om de mate van equivalentie van GLB-regelingen met PlanetProof in beeld te brengen, en bij het Nederlandse LNV meerwaarde (vermindering regeldruk / administratie ...) proberen te onderhandelen.

Bodemkwaliteit

- ❖ **Eis 4.13 Banden met lage bodemdruk.** De keuzemaatregel voor banden met lage bodemdruk zou niet moeten vervallen. Het zou de boodschap sturen dat telers die dit tot nu toe hebben gedaan het voor niets hebben gedaan (investering = weggegooid geld).

Reactie SMK

- De reden om de maatregel af te voeren is, dat deze heel ruim wordt toegepast (54% bij open grondgebonden teelten) en niet meer gestimuleerd hoeft te worden.
- De maatregel is er niet om regels te stellen, maar omdat het nuttig is voor een gezonde bodem. Die reden blijft.
- Er ontstaat geen extra uitdaging voor telers om maluspunten te compenseren.
- 0,1% van de grondgebonden telers zou met andere keuzemaatregelen bonuspunten moeten verkrijgen om het benodigde bonusoverschot te kunnen realiseren.

Advies SMK

- ✓ Maatregel laten vervallen, zoals voorgenomen.

Bemesting

Geen discussiepunten

Water

- ❖ **(Eis 6.23/6.24)** Peilgestuurde drainage is niet duidelijk omschreven als techniek voor het beschikbaar maken van voldoende water voor een teelt.

Reactie SMK

- Een verbeterde versie van deze eisen omschrijft:
 - 6.23: Oppervlaktewater retentie = *Water wordt gedurende een langere periode voor de gewassen beschikbaar gehouden door een verhoogd grondwaterpeil. Dit wordt gerealiseerd door het kunstmatig regelen van het oppervlaktewaterpeil of peilgestuurde drainage.*
 - 6.24A Gebruik van water van duurzamere herkomsten:
 - *opgevangen hemelwater van bedrijfsgebouwen en kassen*
 - *op de bodem opgevangen hemelwater dat via drains en sloten in een seizoens-opslag is verzameld*
 - *(gezuiverd) afvalwater (bv. van industrie of effluent van zuiveringsinstallaties)*
 - *Water dat onttrokken wordt uit de ondergrond waar water actief wordt geïnfiltreerd (minimaal 50% volume infiltratie t.o.v. volume onttrokken water).*

Advies SMK

- ✓ Keuzemaatregel volgens voorstel aanpassen.

- ❖ **(Eis 6.1)** Voor open teelt in Nederland wordt één punt vereist, maar het is niet mogelijk om in elke situatie één van de genoemde keuzemaatregelen toe te passen.

Reactie SMK

- Een aantal van de onder 6.23/6.24 genoemde technieken zit nog in proeffase en/of kan inderdaad niet overal worden toegepast (zie het vorige item).
- Als techniek voor efficiency van watergift wordt nu alleen druppelirrigatie genoemd. Een beregeningsboom aan de haspel is iets efficiënter met een wat gelijkmatiger verdeling. Daarnaast komen er steeds meer mogelijkheden voor plaats-specifiek beregenen, op basis van GPS en taakkaarten. Onder 6.27 (doelmatig watergeven in grondgebonden teelten) kunnen bv. deze opties worden gegeven:
 - Beregening met sproeiboom aan de haspel (1 punt)
 - Plaatsspecifieke beregening op basis van GPS en taakkaarten (2 punten)
 - (is er al onder PP4) druppelirrigatie (3 punten)
- Een hoger organische stofgehalte van de bodem heeft een gunstige bijdrage aan het waterbergend vermogen van de bodem, waardoor de afhankelijkheid van irrigatie wordt verminderd. Dit heeft pas op langere termijn een substantiële bijdrage. Belangrijke vraag: boven welke aanvoer vinden we dit significant voor waterbergend vermogen? En hoe is het risico dat teveel fosfaat wordt aangevoerd in regio's waar fosfaataanvoer niet streng gereguleerd is?
- Hoe (on)realistisch en nuttig is het om te verwachten dat maatregelen 6.28 (automatische watergift, op basis van vastgestelde gewasbehoefte) en 6.29 (controle van uniformiteit van irrigatie) onder Nederlandse omstandigheden toepasbaar zijn? Voor Spanjaarden is dit vanzelfsprekend.

Advies SMK

- ✓ Uitwerken en toetsen van voorgenoemde vragen en opties.
-

- ❖ **(Eis 7.7) Verpakkingen Recyclecheck.** Telers die verpakken moeten de recyclecheck uitvoeren. Dat wil zeggen, zij moeten een ingevulde recyclecheck kunnen tonen aan de inspecteur, de check mag ook worden aangeleverd door de leverancier van de verpakking. Leveranciers van de verpakking wensen aan de eisen te kunnen voldoen middels het tonen van hun On the way to PlanetProof Chain of Custody-certificaat waarin vermeld is dat zij ook voor verpakkingen gecertificeerd zijn.

Reactie SMK

- Onderkend wordt dat primaire producenten inderdaad veel verpakkingen toepassen waarvan het besluit over die verpakking door een andere partij verderop in de keten is gemaakt
- Het is terecht dat deze partij de verpakkende primaire ondernemers ontzorgt in de eis van de recyclecheck.
- Er lijkt een misverstand over de uitvoering van de recyclecheck door keurmerkhouders Chain of Custody. Deze partijen lijken er van uit te gaan te voldoen aan de eis als steekproefsgewijs een recyclecheck is uitgevoerd bij verpakkingen die zij introduceren. Dat is niet het geval: Van alle (typen) verpakkingen dient er een ingevulde check te zijn. De steekproef heeft alleen betrekking op de controle die door de CI wordt uitgevoerd tijdens de Chain of Custody-inspectie.
- Als de eis door de Chain of Custody-keurmerkhouders conform de eisen wordt uitgevoerd, is er een ingevulde recyclecheck van alle type verpakkingen beschikbaar en kan de primaire leverancier worden ontzorgd.

Advies SMK

- ✓ Nader overleg met de keurmerkhouders van OPP Chain of Custody die gecertificeerd zijn voor verpakkingen over de nadere uitleg van de verplichtingen. Het tonen van een OPP- Chain of Custody-certificaat volstaat niet.
- ❖ **(Eis 8.4) Certificering uitgangsmateriaal witlof** Vanuit de praktijk wordt door zeer veel witloftrekkers en hun vertegenwoordigers aangegeven dat deze eis niet haalbaar is. Zeker met de sterk stijgende energieprijzen, zijn de marges in de witloftrek momenteel zeer laag, zo niet negatief. Op dit moment is er geen ruimte voor grote aanpassingen

Reactie SMK

- Er is brede weerstand tegen het voorstel.
- De discussie is niet nieuw: In 2022 speelde dezelfde discussie. De eisen voor het uitgangsmateriaal werden bevroren op de bestaande eisen van het toen geldende ingroeitraject.

- De meerprijs die aan de orde is bij de certificering van alle witlofpennen is berekend op €0,03 - €0,04 per kilogram. De On the way to PlanetProof-gecertificeerde retailers gaven aan dat die bereidheid er is. Op basis hiervan is het voorstel gedaan certificering van witlofpennen verplicht te stellen.
- Witloftrekkers zijn verplicht om bij certificering hun volledige product te certificeren. Indien retailers al een meerprijs zouden betalen dan geldt die meerprijs slechts voor een deel van het geproduceerde product (alleen wat naar NL retail gaat die On the way to PlanetProof vraagt).
- Er zal een zakelijke afweging worden gemaakt of het waard is de witlofpennen te certificeren. In de gevallen dat de teelt van witlofpennen slechts een klein deel van het bouwplan van een akkerbouwer uitmaakt, en de overige teelten zijn niet gecertificeerd, dan ligt weerstand bij de akkerbouwer voor de hand. Dit is de feitelijke situatie bij zeer veel akkerbouwbedrijven.
- Akkerbouwbedrijven zullen de productie van gecertificeerde witlof gaan opnemen in het bouwplan, als zij wat betreft de certificeringsactiviteiten worden ontzorgd door tussenpersonen in de keten. Dit pleit voor certificering van witlofpennen via ketenregie.
- Dit proces kost enige tijd en de verplichting in het schema voor de komend teeltseizoen biedt niet de tijd dit succesvol uit te rollen. Uiteindelijk zou immers het areaal gecertificeerde witlof moeten groeien van 50 ha naar 1500 ha om de bestaande keurmerkhouders witlof eind 2023 te voorzien van voldoende gecertificeerde pennen.

Advies SMK

- ✓ Verken de haalbaarheid van geleidelijke verplichting voor 80% (20% niet gecertificeerde bijkoop is in het voorstel toegestaan) gecertificeerd uitgangsmateriaal. Bijvoorbeeld winter 2023/2024: 10%, winter 2024/2025: 40% en winter 2025/2026: 80% gecertificeerd uitgangsmateriaal.
- óf
- ✓ Handhaaf nog de eisen uit het ingroeitraject en ga met de sectorvertegenwoordigers in overleg hoe de stap naar certificering uitgangsmateriaal wel gemaakt kan worden.